

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Університет Генуї (Італія)
Лієпайська академія Ризького технічного університету (Латвія)
Hibuki Therapy (Ізраїль)
IIF – International Inclusion Foundation (Німеччина)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ :
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ»

29-30 січня 2026 року
м. Запоріжжя, Україна

Рекомендовано Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол №10 від 24 лютого 2026 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Наталя ФАЛЬКО – докторка психологічних наук, професорка, ректорка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Наталія ГУЗЬ – кандидатка психологічних наук, доцентка, деканеса факультету соціально-педагогічної та мистецької освіти, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Маргарита ВОРОВКА – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Алла КОЖЕВНИКОВА – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

М 33   **Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики»**, м. Запоріжжя, 29-30 січня 2026 р. / за заг. ред. М. І. Воровки. – Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2026. – 725 с.

ISBN 978-617-7346-90-5

DOI:<http://doi.org/10.33842/conf.stpo.2026>

Подані у збірнику матеріали виступів учасників і учасниць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики», яка відбулася 29-30 січня 2026 року, висвітлюють системний аналіз сучасних трансформацій у сфері педагогічної освіти та окреслюють науково обґрунтовані напрями вирішення актуальних проблем теорії і практики.

За достовірність інформації, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен відповідальні автори публікацій.

ISBN 978-617-7346-90-5

ЗМІСТ

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ 1. СВІТОВИЙ ДОСВІД МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА АДАПТАЦІЇ ДО ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Amoretti GUIDO FRANCO, Diana SPULBER <i>The UniCom project and its impact on the elaboration of state policy on supporting the third mission of universities in Ukraine</i>	22
Тетяна БЕВЗ <i>Генезис та системна інтеграція ІІІ в педагогічну освіту: від цивілізаційного виклику до мета-компетенції вчителя</i>	24
Марина БІЛЕЦЬКА, Тетяна ПІДВАРКО <i>Формування емоційного інтелекту майбутнього вчителя музичного мистецтва як чинник адаптації до глобальних змін</i>	28
Лев ВЕЛИЧКО, Оксана БІЛАШ <i>Синергія традиційних і інноваційних підходів у теорії педагогічної освіти</i>	31
Sergey HONCHAR <i>Preparation of coach-instructors in specialized educational institutions for the application of innovative educational technologies in the context of digital transformation of pedagogical education</i>	32
Алла ГРЕЧКА <i>Технологія розвитку критичного мислення як інструмент формування ключових компетентностей учнів на уроках географії</i>	35
Яна ГРИГОР'ЄВА <i>Вплив цифровізації засобів усної народної творчості на формування морально-етичних цінностей молодших школярів</i>	37
Мирослав ГРИНИШИН <i>Педагогічна модель театру як лабораторії сновидіння</i>	39
Оксана КОВАЛЬОВА <i>Концепт персоналізації навчання в міжнародних політичних документах та освітніх стратегіях</i>	44
Ірина КОВТУН, Олена ЛУГАН, Жанна КАЙДАЛОВА <i>Освіта Харківщини – як цифровий захист культури, національної ідентичності українців</i>	47
Оксана КОНОНЕНКО, Артем САВІНОК <i>Соціально-перцептивні чинники адаптації внутрішньо переміщених осіб у освітньому середовищі</i>	51
Катерина КУТИНСЬКА <i>Мультимодальний підхід у реабілітації емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку: досвід упровадження Хібукі-терапії в Україні</i>	53
Ольга ЛЕВАДА <i>Soft skills як складова конкурентоспроможності майбутніх учителів географії в контексті концепції нової української школи</i>	56

Олексій ЛИСТОПАД, Наталя ЛИСТОПАД <i>Моделі підготовки педагогів у країнах європейського союзу: виклики та інноваційні рішення</i>	58
Ольга МИХАЙЛЕНКО <i>Цифровізація навчального процесу учнів молодшої школи, як стратегія розвитку їхнього майбутнього та професійна підготовка вчителя в умовах воєнного стану</i>	62
Олександр НЕПША <i>Роль та значення освітнього компонента «Основи наукових досліджень у сфері фізичної культури» у підготовці сучасного вчителя фізичної культури</i>	63
Ірина ОСТОПОЛЕЦЬ <i>Чуйність як професійно важлива морально-психологічна якість вчителя</i>	64
Олена ПЕРЕВЕРЗЄВА <i>Здоров'явіднолювальний потенціал музикотерапії у кризових ситуаціях сьогодення</i>	66
Андрій ПРОЦЕНКО, Ганна СУХАНОВА <i>Функції виробничої практики у формуванні професійної майстерності та педагогічної компетентності майбутніх учителів фізичної культури</i>	69
Орест ПУКМАН <i>Методика розвитку гнучкості учнів середнього шкільного віку на уроках фізичної культури</i>	72
Ольга ПОЛЯКОВСЬКА <i>Академічна мобільність Erasmus+ як ресурс розвитку міжкультурної компетентності: досвід студентів криворізького Національного університету в German Summer School (Грац, Австрія)</i>	74
Любов ПРОКОФ'ЄВА <i>Формування культури академічної взаємодії в системі вищої освіти</i>	76
Олена СОПОТНИЦЬКА, Роман СОПОТНИЦЬКИЙ <i>Застосування здоров'язберігальних технологій у професійній діяльності вчителя фізичної культури</i>	78
Юлія ТВЕРДОХЛІБ <i>Розвиток англомовної комунікативної компетентності курсантів немовних спеціальностей в умовах іношомовного середовища</i>	80
Олександр ТЕРМЕНЖИ <i>Спеціалізовані ШІ-орієнтовані інструменти у роботі вчителя математики</i>	82
Іванна ТКАЧ, Світлана ЗАМРОЗЕВИЧ-ШАДРІНА <i>Значення позитивного ставлення учнів початкових класів до рухової активності для збереження та зміцнення їхнього здоров'я</i>	86
Олена ФЕДЮНІНА <i>Гуманістична парадигма підготовки вчителя у світовому освітньому просторі</i>	87

Тетяна ХРАБАН <i>Трансформація методів викладання англійської мови як складова модернізації педагогічної освіти</i>	90
Вікторія ЧУРКІНА <i>Розвиток креативної педагогіки в умовах сучасних освітніх трансформацій</i>	92
Олена ШАЛАМОВА <i>Трансформація педагогічної освіти в умовах вимушеної міграції: досвід підготовки фахівця дошкільної освіти в Ірландії</i>	95
Данило ШАТОХІН <i>Психолого-педагогічні засоби формування здоров'язбережувальної компетентності старшокласників у сучасному освітньому просторі</i>	98
Володимир ШЕВЧЕНКО <i>Модернізація педагогічної освіти в умовах цивілізаційних викликів: орієнтири для сталого розвитку освітніх систем</i>	101

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ 2. БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІВ: ОСОБИСТІСНИЙ ТА ІНСТИТУЦІЙНИЙ ВИМІРИ

Maya ROČĀNE, Tatiana KONOVALENKO <i>The role of international projects in educators' continuing professional development</i>	104
Svitlana NYKYPORETS <i>Open educational resources (OER) as a tool for continuous professional development of ESP educators in technical universities</i>	107
Світлана АРЖАНУХІНА <i>Особливості застосування прийомів саморегуляції у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва</i>	112
Тетяна АФНАСЬЄВА <i>Професійний розвиток учителя в період невизначеності</i>	115
Ірина БАРБАШОВА <i>Супервізія як професійна допомога педагогічним працівникам</i>	116
Андрій БРАТЧЕНКО <i>Залежність освітніх втрат з математики у здобувачів базової загальної середньої освіти від якості підготовки педагогічних працівників</i>	119
Марина ВАТКОВСЬКА <i>Формування та підтримка культури якості в професійній діяльності викладача вищої школи: роль саморефлексії та самооцінювання</i>	122
Володимир ГУЗЬ, Дар'я КІРІЯНОВА <i>Безперервний професійний розвиток педагога в умовах трансформації педагогічної освіти: виклики та перспективи</i>	125

Війна в Україні виявила надзвичайну стійкість педагогічної спільноти: попри травму, втрати та руйнування педагоги продовжують вчити, підтримувати та розвиватися. Професійний розвиток у цих умовах набуває екзистенційного значення – це не лише підвищення кваліфікації, а збереження людяності, національної свідомості та плекання майбутнього покоління. Досвід українських педагогів може стати цінним для інших країн у кризових ситуаціях, демонструючи, як поєднати резилієнтність, цифровізацію та травма-чутливу педагогіку в умовах тривалої невизначеності.

Список використаних джерел

1. Standing with Ukraine's teachers: How UNESCO supports educators in times of war. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/standing-ukraines-teachers-how-unesco-supports-educators-times-war>
2. How Ukraine is strengthening its teacher workforce despite the war. URL: <https://oecdeditoday.com/how-ukraine-is-strengthening-its-teacher-workforce-despite-the-war/>

Грина БАРБАШОВА

професорка кафедри початкової і спеціальної освіти, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

СУПЕРВІЗІЯ ЯК ПРОФЕСІЙНА ДОПОМОГА ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ

Зміни, викликані реформуванням сучасної системи освіти, зумовлюють становлення нових напрямів професійного розвитку педагогічних працівників. Учитель для ефективного виконання покладених на нього трудових функцій потребує супроводу та допомоги в розробленні індивідуальної траєкторії професійного розвитку, реалізації власних професійних запитів і потреб. Це закономірно вимагає застосування інноваційних форм роботи з педагогами, розроблення дієвих інструментів, освітніх ресурсів, спрямованих на їх професійне вдосконалення та особистісне зростання.

Однією з інноваційних форм роботи з педагогами є супервізія, покликана надати їм професійну підтримку та допомогу задля впевненого професійного зростання. Відповідно до Наказу МОН України «Порядок надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії)» (далі – Порядок) *супервізія* – це комплекс заходів з надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам на добровільних засадах, що сприятиме вдосконаленню їхньої професійної діяльності та професійному розвитку [1]. Важливо зауважити, що супервізію не слід розглядати як ревізію, контроль і оцінювання. Скоріше, це партнерська взаємодія між *супервізантом* (отримувачем послуг супервізії) і *супервізором* (надавачем послуг супервізії), спрямована на особистісне та професійне зростання супервізанта.

Відповідно до положень зазначеного вище нормативного документа *мета супервізії* полягає в здійсненні комплексу заходів із професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам закладів освіти згідно з вимогами професійних і освітніх стандартів.

Провідними *завданнями супервізії* визнано такі:

- допомога у визначенні професійних можливостей, потреб і труднощів у педагогічних працівників, ресурсів мотивації їхнього професійного розвитку;
- здійснення аналізу професійної діяльності педагогічних працівників;
- професійне консультування педагогічних працівників за результатами аналізу їхньої професійної діяльності;
- професійна допомога в запобіганні (попередженні) та подоланні професійних труднощів;
- сприяння в дотриманні педагогічними працівниками професійних стандартів;
- рефлексія професійної діяльності під час спільного аналізу уроків, взаємодії з учнями та батьками, виявлення сильних сторін і зон для зростання;
- емоційна підтримка та профілактика вигорання шляхом надання простору для обговорення труднощів, емоційного стану, пошуку рішень для подолання стресу;
- розширення професійного світогляду, обмін досвідом, розгляд різних підходів до розв'язання педагогічних завдань; розвиток самостійності та відповідальності, заохочення педагога до самоаналізу та пошуку власних рішень.

Мета й завдання супервізії відображають траєкторію допомоги та підтримки педагогічного працівника, формують початкові очікування супервізора й супервізанта та дозволяють з'ясувати, чи досягнуто кінцевих результатів [1; 3, с. 13].

На виконання мети й завдань супервізії спрямовано її функції. У Порядку визначено принаймні сім *функцій супервізії*: 1) діагностувальна – допомагає визначити професійні можливості, потреби, труднощі, питання, що хвилюють супервізанта, і з яких він потребує допомоги; 2) аналітична – дозволяє об'єктивно оцінити професійну діяльність супервізанта, узагальнити та зробити висновки щодо необхідних напрямів його професійного зростання; 3) консультативна – полягає в наданні порад, консультаційної підтримці супервізанта, допомозі в розв'язанні професійних питань; 4) наставницька – спрямована на допомогу педагогам у визначенні їхніх індивідуальних професійних запитів і потреб; 5) підтримувальна – націлена на підтримку та формування позитивної мотивації педагогів до проєктування власної траєкторії розвитку в професії, формування здатності учасників супервізії об'єктивно реагувати на зміни та виклики, що відбуваються в освіті; 6) фасилітативна – припускає створення сприятливих умов для ефективної комунікації та взаємодії, залучення до обговорення й аналізу професійних ситуацій, допомогу супервізанту в пошуках шляхів подолання труднощів у професії, формування здатностей запобігати або попереджати їх; 7) посередницька – забезпечує посередництво між адміністрацією освітнього закладу, педагогами, батьками вихованців та супервізантом; сприяє вивченню запиту від закладу освіти щодо професійного розвитку педагогів і з'ясуванню професійних потреб самих педагогів задля узгодження цілей, вироблення ефективної моделі супроводу, а

також підтримки супервізанта в професійному вдосконаленні. Акцентуємо на тому, що серед означених функцій відсутня функція контролю, адже супервізія в жодному разі не спрямована на контроль чи висвітлення недоліків у роботі педагога [1; 3, с. 14].

Надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам ґрунтується на цілком визначених принципах. *Принципи супервізії* – це норми, правила, якими керуються супервізор і супервізант в організації та проведенні цього процесу. У Порядку визначено такі принципи супервізії: людиноцентризму – полягає в тому, що взаємодія суб'єктів супервізії (супервізора й супервізанта) ґрунтується на повазі до цінностей, урахуванні професійних потреб кожного з них, фокусуванні уваги на індивідуальних пріоритетах щодо професійного розвитку; доступності – вимагає доцільності відбору змісту, методів, форм супервізії, їх відповідності потребам, запитам, досвіду учасників супервізії; відповідальності – передбачає відповідальне ставлення всіх учасників супервізії до виконання поставлених завдань; академічної доброчесності – спрямовує на дотримання учасниками супервізії норм і правил професійної етики, норм законодавства про авторське право, надання вірогідної інформації, об'єктивність оцінювання результатів супервізії; академічної свободи – надає супервізору та супервізанту свободу у виборі змісту, форм, методів супервізії на кожному етапі її здійснення; добровільності – виявляється в тому, що супервізію здійснюють лише за згодою всіх сторін, які беруть у неї участь; об'єктивності – означає, що під час супервізії учасники мають неупереджено ставитися до потреб, можливостей, результатів діяльності один одного; гуманізму – формує ядро позитивної взаємодії всіх учасників супервізії, складниками якого є повага до особистості, визнання її честі та гідності; демократизму – означає прийняття різноманітності, можливість висловлювати власну думку та приймати думку інших, відсутність дискримінації; навчання впродовж життя – супервізія сприяє постійному професійному розвитку та вдосконаленню фахівця шляхом здобуття нових знань, опанування кращих методів і технік, аналізу власної практики та обміну досвідом з метою досягнення вищого рівня професіоналізму та підвищення конкурентоспроможності на ринку праці [1].

Крім принципів, визначених у Порядку, дослідники характеризують сутність ще низку важливих принципів, як-от: відкритості – забезпечення вільного доступу до інформації, можливість зворотного зв'язку; конфіденційності – особиста інформація, отримана учасниками в процесі проведення супервізії, не підлягає свідомому чи випадковому розголошенню; у разі потреби така інформація має бути представлена у формі, що виключає її використання проти інтересів учасників супервізії; партнерства – рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей; довіри та психологічного комфорту – забезпечення безпеки, умов для відвертості, готовності ділитися особистою інформацією, сприяння задоволенню та впевненості у власних силах [2, с. 3].

Супервізія є корисною для будь-якого педагога незалежно від досвіду та стажу роботи. Але особливо вона рекомендована таким категоріям педагогічних працівників: молодим фахівцям для адаптації до професії, подолання перших труднощів та формування ефективних стратегій роботи; педагогам, які

відчувають професійне вигорання для відновлення мотивації, пошуку ресурсів і нових смислів у професійній діяльності; педагогам, які прагнуть вдосконалити свої навички для опанування інноваційних методик, покращення взаємодії з учнями та батьками, розвитку лідерських якостей; педагогам, які опинилися в складних ситуаціях для аналізу проблемних кейсів, пошуку оптимальних рішень і розвитку стресостійкості; педагогам, які працюють з учнями з особливими освітніми потребами для отримання спеціалізованої підтримки та консультацій.

Важливо, що в Положенні сформульовано вимогу здійснювати супервізію державною мовою з дотриманням засад державної політики у сфері освіти та принципів освітньої діяльності, що регламентовані Законом України «Про освіту», а обробку персональних даних її учасників здійснювати відповідно до положень чинного законодавства, зокрема Закону України «Про захист персональних даних».

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): Наказ МОН України від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#n14> (дата звернення: 06.12.2025).

2. Стягунова О. Принципи, форми та методи супервізії. Київ: УІРО, 2024. 14 с. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/7_pryncypy-metody-ta-formy-superviziyi.pdf (дата звернення: 06.12.2025).

3. Супервізія не ревізія: метод. порадник / Ю. О. Борисенко, О. А. Венгловська, Г. В. Гладкова та ін. Київ: УІРО, 2025. 245 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/uied-20.08.2025.pdf> (дата звернення: 06.12.2025).

Андрій БРАТЧЕНКО

здобувач третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти спеціальності
А1 «Освітні науки», Бердянський
державний педагогічний університет

ЗАЛЕЖНІСТЬ ОСВІТНІХ ВТРАТ З МАТЕМАТИКИ У ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ВІД ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У сучасних умовах, коли системи освіти стикаються з послідовними кризовими подіями (локальними кризами, воєнними діями та змінами формату навчання), питання швидкого відновлення математичних компетентностей учнів набуває критичного значення. Останні емпіричні дослідження свідчать, що якість підготовки педагогічних працівників є ключовим детермінантом масштабу й тривалості освітніх втрат (learning loss) з математики: вчителі з високим рівнем предметно-методичної підготовки, навичками формувального оцінювання та вмінням застосовувати диференційовані підходи забезпечують швидше відновлення навчальних досягнень у своїх класах. Так, мета-аналіз показав позитивний вплив цілеспрямованих програм професійного розвитку